

Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за гражданската регистрация

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 23.01.2024 г. - 22.02.2024 г. Неактивна

Номер на консултация: #8523-K

Област на политика: Архив - Регионална политика

Тип консултация: Акт на Министерския съвет

Вносител: Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Тип носител: Национално

Целта на изготвения законопроект е да създаде възможност на гражданите, които нямат и не са в състояние да представят изискуемите документи за извършване на адресна регистрация (за собственост или за ползване на имота, договор за наем и др.), да заявят адресна регистрация по постоянен и по настоящ адрес. Със законопроекта се въвежда „служебен адрес“.

Служебният адрес ще е адрес на недвижим имот – общинска собственост, който ще се определя със заповедта по чл. 89, ал. 5 от Закона за гражданската регистрация (ЗГР) от кмета на съответната община за извършване на служебна адресна регистрация по постоянен и по настоящ адрес.

Със законопроекта се предвижда гражданите със заличен по реда на чл. 99б от ЗГР единствен постоянен и/или настоящ адрес или чийто постоянен и/или настоящ адрес е заличен от Националния класификатор на настоящите и постоянните адреси, да бъдат адресно регистрирани на служебен адрес.

Очакваните резултати от прилагането на закона са всички граждани да могат да заявят адресната си регистрация, което от своя страна е предпоставка да се снабдят с документ за самоличност, за да могат да започнат работа, да упражняват правата си, както и да получават услуги.

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Адрес: София, ул. Св. Св. Кирил и Методий 17-19

Електронна поща: e-mrrb@mrrb.government.bg

Полезни връзки

„Раздел „Проекти на нормативни актове“ - <https://www.mrrb.bg/bg/normativni-aktove/proekti-na-normativni-aktove/>

Документи

Пакет основни документи:

[Мотиви - вер. 1.0 | 23.01.2024](#)

[Проект на РМС-ЗИДЗГР - вер. 1.0 | 23.01.2024](#)

[Проект ЗИД на ЗГР - вер. 1.0 | 23.01.2024](#)

[Доклад - вер. 1.0 | 23.01.2024](#)

[Частична предварителна оценка на въздействието - вер. 1.0 | 23.01.2024](#)

[Финансова обосновка - вер. 1.0 | 23.01.2024](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

Автор: Божидар Божанов (14.02.2024 17:43)

Предложения

1. Предлагам в чл. 92 (или на друго систематично място) да се създадат следните алинеи:

(..) Служебен адрес не може да бъде използван за връчване и съобщаване. Когато закон изисква връчване или съобщаване и няма друга възможност за връчване, документът се счита за връчен или съобщен с публичното му обявяване от административния орган, съответно органа на съдебната власт.

(..) Органите по ал. 1 не носят отговорност за получената кореспонденция на служебен адрес по ал. 15, т. 1-2.

Мотиви: постоянният адрес е адрес за връчване и съобщаване по АПК, ГПК, НПК, ЗАНН и други закони. В същото време, лицата, чиито постоянни адреси са служебни, не следва да имат свои обособени "пощенски кутии" на служебния адрес, което на практика ще затрудни връчването и съобщаването на тези лица. В същото време, ползвайки примера на район "Средец", получаването на кореспонденция на служебния адрес създава тежест за общинската администрация, която връща отговор получените писма. За да се избегнат тези затруднения, при наличие на служебен адрес, административните органи не следва изобщо да изпращат писма на служебния адрес, а директно да се премине към връчване чрез публично обявяване (напр. на интернет страница). Не следва и да може да се търси отговорност на общинската администрация за обработка на получените писма.

2. Предлагам в чл. 99б да се създаде нова алинея:

(..) При заявяване на административни услуги и при извършване на административнонаказателна дейност, служители на Министерство на вътрешните работи и на общината по постоянен адрес на лицата, които са били регистрирани на служебен адрес, ги уведомяват за това.

Мотиви: има риск лицата, вписани на служебен адрес, да не разберат за това, от което да търпят вреди. Поради това следва при физически контакт във връзка с административно обслужване или административнонаказателна дейност, тези лица да бъдат уведомявани, че адресът им е служебен, за да могат да предприемат последващи действия (промяна на личен документ или регистрация на друг адрес)

3. Предлагам в чл. 99б да се създаде нова алинея:

(б) При писмен сигнал или по искане на собственик или група собственици на най-малко петдесет на сто от идеалните части от имот, подадени до орган по чл. 92, ал. 1, органът извършва проверка по сигнала и при констатирано основание извършва регистрация на служебен адрес на всички лица от посочения постоянен адрес, извън

лицата, посочени от собственика, останалите собственици и лицата по чл. 92, ал. 5, в срок от 14 дни.

Мотиви: собственици на имоти трябва да имат правото да отпишат лица, които се водят на техния адрес. Липсата на такова право създава редица проблеми и напрежение, вкл. в случаи, в които бивши собственици си търсят кореспонденцията на адреса, който вече не им принадлежи.

4. Предлагам разпоредба в "Преходни и заключителни разпоредби" със следния текст:

§ 5. В Закона за българските лични документи (..) се правят следните допълнения:

1. В чл. 18 се създава ал. 9:

"(9) обстоятелството, че постоянният адрес на заявителя е служебен не е основание за отказ за издаване на личен документ."

2. В чл. 26 се създава ал. 5:

"(5) Ако постоянният адрес на лицето е регистриран служебно по реда на чл. 92, ал. 15, т. 2-3 или на чл. 93, ал. 4, това обстоятелство се отбелязва в личната карта."

Мотиви: Тъй като текущата логика на откази за издаване на лични документи почива на това, че адресът на лицата не е реален адрес, то съществува риск от тълкуване, който да продължи да ограничава лицата със служебен адрес от получаване на личен документ. В същото време, в личният документ следва ясно да е посочено, че адресът е служебен, за да не бъде търсено на него лицето.

5. В параграф 12 се препраща към реда за заличаване по чл. 99б, който обаче спира да съществува с предложените изменения. Следва да не се препраща към конкретната разпоредба.

6. За да се избегне "параграф 22", следва да се прегледа закона и подзаконовата уредба, така че лица, които в момента на влизане в сила нямат валидна лична карта

и бъдат регистрирани на служебен адрес, да могат да подават заявления (за промяна на лична карта или за регистрация на нов адрес) без да представят валидна лична карта (такава хипотеза е уредена в ЗБЛД, с възможност за представяне на удостоверение за раждане, така че е възможно да не се налагат промени)

7. Извън обхвата на предложението законопроект, следва да се обсъди въвеждането на удостоверението за наследници на ниво закон, като се предвижи служебна справка (като вътрешна електронна административна услуга) за наследници след еднократно издаване на удостоверението, за периода му на валидност.

Автор: Антон Душев (13.02.2024 09:56)

Предложение

§ 1 да отпадне. В чл. 19, ал. 1 процедурата е съдебна, а към съда гражданите се обръщат с молби, а не със заявления.

Автор: Антон Атанасов (26.01.2024 09:56)

Мнение относно проекта за изменение на ЗГР

Проекта поражда следните въпроси :

1. Няма приложени изисквания за имотите получили статут на служебен адрес ?
/ Предлагам това да бъде адресът на общинската администрация или кметство и населеното място, когато няма имена на улици /
2. Няма уточнение, дали български гражданин, може да получи два различни служебни адреса, един постоянен и един настоящ ?
3. Не е ли дошло време, всеки от нас да има един адрес ?
Така изключително ще се подобри воденето на регистъра на населението, технологичното осигуряване при избори и издаването на лични документи.

Автор: Валентин Стойков (25.01.2024 19:18)

Не искайте от лицата без лични карти да покажат лична карта!
Внимателно трябва да се прегледа законодателството и **практиките за прилагането му** с цел да се избегнат абсурдни ситуации като тези:

Гражданинът, останал без документ за самоличност, иска да му бъде издаден нов, обаче го пращат в друг град (по адресна регистрация), а да стигне до там не е възможно, защото парите му са в банка, която иска да види лична карта за да му разреши теглене. Не може да вземе кредит, защото фирмите за бързи кредити не дават такива на лица без лична карта. Не може да си промени адресната регистрация, защото му искат лична карта при подаване на заявлението за промяна на постоянен адрес.

Не може да подаде заявление за настаняване в център за временно настаняване, защото без лична карта отказват да го регистрират, а без регистрация не може да получи документ от директора на центъра за адрес, с който да си направи адресна регистрация. Без адресна регистрация не му дават лична карта (последното е по действителен случай и този законопроект би трябвало да реши този проблем).

Чакането на един месец по чл. 89а. за служебна регистрация е неприемливо. Без лична карта лицето няма как да подаде заявление, че иска да му бъде даден постоянен адрес, защото длъжностното лице ще каже, че има правила - без лична карта не може да се подава заявление. Това е само един от мотивите ми срокът по чл. 89а за автоматично получаване на служебен адрес да се намали от месец на нула (служебният адрес да се дава незабавно едновременно със заличаването на стария постоянен адрес).

Изискването да се посети определен град за издаване на документ за самоличност е безсмислено и нехуманно спрямо гражданите. Би трябвало документ за самоличност да може да бъде издаден от всяко гише на Дирекция Български документи за самоличност, независимо от адресната регистрация на лицето.

Нехуманно е да се иска предварително заплащане на услугите, свързани с адресната регистрация и издаването на документи за самоличност, защото документът за самоличност е нужен на пострадалото от закона лице за да осъществи достъп до парите си. Как да плати след като парите му са заключени в банката, която отказва да ги даде без показване на документ за самоличност?

По същата причина е нехуманно и изискването предварително да се създадат документи за това как лицето е останало без документа си за самоличност (дали е откраднат, изгубен и т.н.). По тази тема е написано в статията "Полицаи в повече".

На първо място трябва да бъде издаването на новия документ за самоличност, а чак след като лицето вече е във владение на новия си документ и си стъпи на караката (работи няколко месеца на трудов договор, спести пари, вземе заем) да си плати за услугите по издаване на удостоверения за адрес и издаване на документи за самоличност.

Статията "Полицаи в повече":

<https://web.archive.org/web/20201026184058/https://binar.bg/26713/politsai-v-poveche/>

Автор: Валентин Стойков (25.01.2024 18:51)

Възможност за адрес в чужбина върху българската лична карта.

Предлагам да се създаде допълнителен регистър на адреси, в който да се вписва адреса в чужбина на титуляра и той да избира дали този адрес в чужбина да бъде изписан на документа, българския му адрес или изобщо да не се изписва адрес.

Освен това титулярът да избира дали да се изписва пълния адрес или само името на населеното място.

Автор: Валентин Стойков (25.01.2024 18:50)

На гражданите трябва да е удобно, не на длъжностните лица!

„(5) Лице, което е регистрирано по постоянен адрес на служебен адрес, е длъжно в едномесечен срок от уведомяването му да подмени личните си документи.“

Паспортите нямат изписан адрес и затова не виждам смисъл да се подменят.

Личните карти и други лични документи може да имат изписан на тях адрес, но въпреки това не смятам, че ползата от смяната им превишава негативите. Някои хора живеят в отдалечени райони (наблизо няма българско посолство/консулство, няма РПУ, където издават лични документи).

Тази назадничава българска традиция да правим нещата така, че да им е неудобно на гражданите за да им бъде удобно на длъжностните лица, трябва да я оставим в миналото.

Разбирам, че е удобно полицаят, спрял тъмнокож българин (в резултат на расово профилиране), да погледне адреса в личната карта и да го пита защо се намира толкова далеч от адреса, който е посочен в личната карта. Но има и друго решение - ако полицаят иска да разбере адресната регистрация може да се обади по телефона на колега за помощ или със служебния таблет/смартфон да потърси в базата от данни с адресите (в идеалния случай доближава до камерата личния документ и програмата връща за части от секундата адреса на титуляра).

Да, създава се неудобство за полицаия, но се спестява на гражданите вадене на нов документ за самоличност всеки път когато си сменят адреса.

В никакъв случай не бива да се допуска обявяването за невалидни на лични документи само защото е сменена адресната регистрация. Това е изключително нехуманно за хората, които живеят в чужбина далеч от българско консулство/посолство.

Оставането без валиден документ за самоличност е твърде тежко и нехуманно наказание.

Автор: Валентин Стойков (25.01.2024 18:48)

Право, не задължение!

“Чл. 89а. В едномесечен срок от датата на връчване на акта за закриване на адрес от Националния класификатор на настоящите и постоянните адреси от органа по чл. 89, ал. 5, регистрираните на адреса лица са длъжни да заявят нов постоянен и/или настоящ адрес. В случай, че лицата не заявят нова адресна регистрация, след изтичане на едномесечния срок органът по чл. 92, ал. 1 ги регистрира на служебен

адрес.“

Предлагам задължението за заявяване да се премахне.

Лицата трябва да имат право да заявят адрес, и това право трябва да е уредено в някой друг член, а не в този.

В този член трябва да остане само задължение за органа по чл. 92, ал. 1 да ги регистрира на служебен адрес незабавно и да има строги наказания за длъжностните лица, които са допуснали лицето да остане без служебен постоянен или настоящ адрес повече от три работни дни.

В идеалния случай в базата от данни трябва да има за всеки район предвиден служебен адрес, с който системата да заменя заличени адреси автоматично. Системата да бъде така проектирана, че да не позволява заличаване на адрес ако в същата транзакция* не се задава някакъв адрес. Ако системата засече грешка (липсваща адресна регистрация) незабавно да праща известие до длъжностните лица да я отстранят, ако това не стане автоматично.

(* Транзакцията е неделима единица работа, която извършва всички промени в данните, когато е успешна, но възстановява състоянието преди своето начало, когато не е успешна.)

Тоест предлагам да не е нужно пострадалото от заличаване на адресна регистрация лице да извърши някакво действие за да получи служебен адрес, това трябва да е неотменимо право. Само ако лицето не харесва този адрес да подава заявление, с което да си избере друг служебен постоянен адрес или да заяви свой постоянен адрес.

Автор: Асен Михалков (23.01.2024 22:37)

Коментар по ЗИД на ЗГР

Уважаеми Госпожи и Господа,

Във връзка с предприетите мерки за промяна на ЗГР с цел повече граждани да могат да заявят актуален постоянен и/или настоящ адрес и да се снабдят с лични документи, ще направя няколко препоръки, защото се създава усещането, че в момента проектът залита в другата крайност - всички да бъдат регистрирани на "някакъв" адрес.

Относно записаният текст в Параграф 7, касаещ ал.4 на чл.99б, предлагам да бъде взето предвид, че лицата, чийто регистрации следва да се заличат, може да имат вписан постоянен, съответно настоящ адрес по заявена от тях адресна регистрация на друг адрес, различен от студентско общежитие и към момента на действие на регистрацията /ако тя е само по един адрес - постоянен или настоящ/ в студентското

общезитие. Следователно законодателно, според мен, е удачно да се предвиди възможността на такова лице, ако има действаща регистрация само по постоянен или настоящ адрес, различна от студентско общезитие, да не му се издава служебен адрес, а да бъде вписан и за двата вида адресна регистрация на този адрес.

Считам, че е редно да бъде предвидено законодателно, органите извършващи адресни регистрации, преди да пристъпят към вписване на служебен адрес, да имат задължението и правото да изискат от лицето, то да впише за свой адрес, адрес на годен за обитаване жилищен имот на територията на Република България, ако е собственик на този имот или е лице в хипотезата на чл.92, ал.5 с роднинска връзка със собственик на годен за обитаване жилищен имот в Република България.

Считам, че е редно също така да бъде предвидено законодателно, за всички лица, които имат различен постоянен и настоящ адрес на територията на Република България и е необходимо да бъде заличен единият от тях, да не получават служебен адрес, а да са длъжни да прибавят другият вид адрес към оставащия в сила, съответно постоянен или настоящ адрес.

Предлагам в Параграф 7 относно чл.99б, ал. 5 след думите "уведомяването му" текста да се замени с "да подаде заявление за нова лична карта", тъй като това е смисълът на ЗБЛД. В сроковете по ЗБЛД навсякъде е записано, че лицето е длъжно да подаде заявление за издаване на документ, основният документ е лична карта, а при необходимост от подмяна на СУМПС поради промяна на адрес от населено място в една област, в населено място в друга област, срокът за подаване на заявление за подмяна на СУМПС е 30 дни от издаване на лична карта с новият адрес.

С уважение: Асен Михалков

История

Начало на обществената консултация - 23.01.2024

Приключване на консултацията - 22.02.2024

Справка за получените предложения

Справка или съобщение.

Окончателен акт на Министерския съвет
